

Franckesche Stiftungen zu Halle

Considerationes Modestae & pacificae Controversiarum De Justificatione, Purgatorio, Invocatione Sanctorum, Christi mediatore, & Euchariastia

Forbes, William

Helmstadii, A. MDCCIV.

VD18 11391456

Caput II. Quo specialiter de causa formali iustificationis disseritur, & imprimis
de imputatione iustitiae Christi.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-219598](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-219598)

derationem aequam & placidam, age, sequamur, quo volunt illa, cum bono Deo.

CAPUT II.

Quo specialiter de causa formali justificationis differitur, & imprimis de imputatione justitiae Christi.

Non imus inficias, in multorum Protestantium scriptis varias, incommodas & crudas, atque interdum contrarias, de causa formali justificationis nostrae sententias ac loquendi formulas inveniri, quas licet aliqui excusare multum laborent, nos tamen, quibus veritas & ecclesiae pax, paucorum quorundam, praesertim recentium, auctoritate multo charior est, non excusamus, nedum defendimus, ne lites & iniquas & inutiles foveamus. Studiosae quidem illas Romanenses ex variorum Protestantium scriptis excerpunt & curiose numerant: sed certe non semper candide & bona fide. Nonnullas tamen discrepantes super eadem re sententias in suorum etiam scriptis extare meminerint, ut infra dicemus, ac proinde cum Protestantibus tanto aequius agendum esse.

(Pag. 41.) *Fidem esse formalem causam justificationis nostrae*, dixerunt quidem multi magni nominis Protestantes, ut Lutherus, Brentius, Schegkiius, imo Calvinus ipse cum alibi, tum Instit. * lib. 3. cap.

* Lib. 3, c. 14, seq. 17.] Vel cap. 10. n. 44.

2. cap. 14. sect. 17. aliique, & fidem pro justitia nostra vera & perfecta, per gratiosam Dei dignationem & acceptationem, propter Christi obedientiam, haberi dixerunt iidem supra nominati, (Calvinum excipio) & inter recentiores J. Armin. in epist. ad Hippolytum a Collibus, & in Articulis perpendendis tit. de Justif. Petrus Bertius, cum adhuc Leidae theologiam profiteretur, in Epist. discept. de Justif. cum Sibrando, fidem quidem vivam semper intelligentes. Sed Protestantes communiter utrumque hodie negant, & quidem recte: fides enim, etiam proprie, & non metonymice pro Christi justitia fide apprehensa accepta, (quicquid contra multi rigidiores Protestantes cavillentur) nobis imputatur ad justitiam illam obtinendam, quia proprie ac formaliter coram Deo justificamur, vel pro ipsa, nimirum consequenda; hoc enim saepe scriptura testatur, Gen. 15. 6. Rom. 4. 3. Sed fides nec est, neque uspiam dicitur esse illa ipsa justitia proprie dicta, sed justitia dicitur esse ex fide & per fidem. Quod si etiam cum Romanensibus libet sic explicare, quod in scriptura dicitur, fidem in justitiam imputari vel reputari, quia fides vera justitia est, (Dei enim reputatio vel existimatio semper cum veritate conjuncta est) saltem secundum inchoationem: nam ejusmodi fides a peccatore per Dei gratiam concepta, initium est justitiae & renovationis ejus, & quidem tale, quod ipsam justitiam apprehendat, & ex quo velut semine tota justitia progeminet, ut loquitur Estius in Rom. 4. v. 4. fides tamen,

tamen, quocumque explicetur modo illius imputatio ad justitiam, proprie loquendo nec est, nec habetur pro perfecta illa justitia, qua proprie & formaliter coram Dei justii sumus. Et in hoc communiter Protestantes & Romanenses conveniunt, ita ut Bellarm. tota illa disputatione lib. 2. cap. 4. fidem non esse integram formalem causam justificationis nostrae, supersedere potuisset.

De sententia A. Oslandri, & peregrinis atque absurdis loquendi formulis ab illo usurpatis, quum Protestantes omnes non minus, quam Romanenses, eas rejiciant, nihil est necesse dicere.

Pag. 42.) Ad justificationis nostrae formalem rationem spectare remissionem peccatorum, quum fateantur omnes utrisque partis, differamus nunc de imputatione justitiae Christi, & an illa etiam formaliter justificemur.

Iustitia Christi nobis imputata consistit non tam in habituali illa justitia, qua sanctissima Christiana anima a primo suae conceptionis instanti donata fuit, & consors divinae naturae facta, quam in justitia ejus actuali, quam in tota hac vita mortali & agendo & patiando operatus est, quaeque alterius effectus fuit. Habituali quidem sua justitia nobis justificationem etiam meruit Christus: talis enim nos docebat pontifex, sanctus, innocens, impollutus, a peccatoribus segregatus, Heb. 7. 26. sed actualis illius justitiae specialior quaedam fuit merendi ratio; ac proinde scripturae in justificationis nostrae doctrina de illa praefertim loquuntur, Meruit

Meruit nobis Christus per omnia, quae in terris egit aut passus est: infinite enim Deo patri placuerunt omnia, & immensi atque inexhausti meriti fuere, propter unionem hypostaticam personae divinae, nam *humana opera divine operabatur*, ut docet Dionysius, de Divinis Nominibus. & Damascenus, lib. 3. de Orthodoxa fide. Inter omnes tamen Christi actiones & passiones pro nobis susceptas ejus mors & passio eam proxime antecedens, nobis maxime & potissimum justificationem meruit. In ea enim singulariter emicuit obedientia Christi erga patrem, & dilectio erga humanum genus, & tota illius obedientia consummata fuit, ut praecclare docet apostolus, ad Phil. 2. 8. Hoc infinita scripturae & Patrum loca testantur; in hoc etiam omnes Protestantes & Romanenses consentiunt: sed de merito obedientiae vitae nonnulla est inter ipsos Protestantes controversia. Quae de re, quid vere sentiendum sit, non est omnino ab instituto nostro alienum, paucis differere & explicare.

Affirmant nonnulli Protestantes, *Christum nullo modo obedientia activa, sive vitae*, ut ipsi loquuntur, sed sola passiva, sive mortis, nobis justificationem meruisse. Sed errorem errant crassissimum: Nova enim est haec sententia, ac in Ecclesiam primum inducta a quodam M. Georgio * Kargio, pastore onoldino, ann. 1570. teste Mentzero Dispp. theol. giss. tom. 3. pag. 453.

* Kargio] Quem latino vocabulo etiam *Parfimonium* vocant.

453. & Joanne Gerhardo loc. de Justif. n. 57. quam tamen ille, rectius a viris piis & eruditis edoctus, revocavit. Eadem vero postea a Zach. Ursino & J. Piscatore, theologo herbornensi, quasi non plus satis esset hactenus rixarum in Ecclesia, denuo excitata, & animose, immo pertinaciter defensa fuit. (pag. 43.) Hos complures postea secuti sunt. Eandem etiam sententiam defendit Carolus Molinaeus Annot. in. 51. partem Harmoniae. Vide Fr. Fennard. dialogo 4. Cornelium Schultingium contra Instit. Calvini, tom. 3. pag. 482. Sed sententia haec adversatur 1. S. literis, quae non sola Christi morre, sed integra ejusdem vitae simul & mortis obedientia salutem & justitiam nobis, etiam per modum meriti, comparatam esse, compluribus locis clare testantur. Ies. 9. 6. Lucae 2. 11. Matth. 3. 15. 2. ad Cor. 8. 9. Gal. 4. 4. 5. in primis Rom. 5. 18. 19. & Phil. 2. 5. & seq. 2. Pugnat cum communi & perpetuo Patrum consensu. Videatur autor Exposit. fidei in Justini mart. Opp. Irenæus lib. 5. adversus haeres. cap. 14. juxta Galasii distinctionem, & cap. 15. & 18. (1) Ambrosius in 2. Cor. 4. & in 1. Cor. cap. 15. Chrysost. in epist. ad Rom. cap. 5. hom. 10. Cyrillus alex. lib. 11. in Joh. cap. 25. lib. 12. cap. 16. & 1. de Recta fide ad Reginas p. 349. Primasius in cap. 11. Rom. lib. 1. epist. 70. ad Juvenalem episc. hierosolym. Damasc. lib. 3. de Orthod. fide cap. 24. Anselm. (sive potius (2) Hervæus) in 4. ad Gal. & in li-

(1) Ambrosius] Aut potius Hilarius diaconus. Cave Hist. lit. 150.
 (2) Hervæus] Monachus dolensis. Vid. Cave 439. 459.

in libello Meditationum: Bernh. serm. 1. de Circumcisione, serm. 3. de eadem, item serm. de verbis Ps. 23. vel 24. 3. *Quis ascendet in montem Domini?* p. 95. & serm. ad milites templi, c. 1. 3. Repugnat unanimi omnium Romanensiu sententiae, hac in re minime contemnendae, ut quae cum scriptura & Patribus maxime consentit. Gravissimam enim injuriam facit Romanensibus Barth. Battus lib. 1. de Justif. cap. 8. contra Bellarm. illis etiam hanc novam sententiam adscribens, ingenue id confitente I. Gerhardo L. de Justif. n. 57. licet Batti nomen supprimat: Concilium enim tridentinum sess. 6. cap. 7. Christum non simpliciter passione sua, sed *sanctissima sua passione* nobis justificationem meruisse dicit: sicut ipse Battus idem agnoscere cogitur. Bellarm. qvidem lib. 1. de Justif. cap. 2. solius passionis Christi in assignanda meritoria justificationis causa meminit, & lib. 2. cap. 5. affirmat, nihil frequentius omnem scripturam, testari, quam Christi passionem & mortem, plenam atque perfectam satisfactionem fuisse pro peccatis; Pag. 44.) non tamen excludit sanctitatem vitae Christi, sed justitiam illam, qua Christus, non ut homo, sed ut Deus, essentialiter justus est, quemadmodum A. Osiander, contra quem ibidem disputat Bellarminus, contendebat; & justitiae mortis Christi tantum meminit, quae scilicet in passione & morte Christi, meriti justificationis nostrae complementum & consummatio fuit. Alioquin idem lib. 5. de Chri-

fto med. cap. 9. diferte fcribit, Chriftum operibus ac laboribus fuis, non folum nobis omnibus gratiam & gloriam acquifiviffe, fed etiam fibi aliquid. Vide praeter alios Romanenfes Gregorium de Valentia lib. 1. de Chrifto redemptore cap. 3. ubi prolixè hac de re differt, Ruardum Tapperum art. 8. de Iuftif. pag. 26. Staplet. de Iuftif. lib. 7. cap. 5. & 6. Cofterum in Enchirid. pag. 296. Male igitur etiam Amandus Polanus Symphoniae fuae cath. thefin 10. cap. 12. de Iuftif. infcripfit *Contra Papanos*, quae iuftitiam illam Chrifti, quae nobis imputatur, affirmat effe fatisfactionem, ejus, quae legem totam implevit, obedientiam nobis praeceptam perfectiffime praeflando, & mortem nobis comminatam fufiinendo, quamque etiam fatis diligenter confirmat confenfu Patrum. Sed cum Romanenfes id non negent, infcribenda fuiffet *Contra Pifcatorem ejusque feque-*
ces. Pugnat 4. cum conftanti omnium Lutheranorum fententia; quorum permulti diverfis tractatibus & difputationibus in publicum editis, hanc fententiam refutarunt. Repugnat 5. & ultimo, communiori fententiae etiam eorum Protestantium, qui vulgo Calviniftae dicuntur, ut ex variis illorum fcriptis abunde conflat, quae adeat curiofus lector. Vnde Pastores gallicani in fynodo * appinenfi congregati an. 1603. Pifcatorem per literas, quae publice extant, admonuerunt, ut dogma hoc non probum atque evangelio contrarium publice retractaret,

* Appinenfi] Vcl Cappinenfi. Sic additum erat in priorè editione,

nec in posterum animos studioforum misere eodem imbueret, aut infirmis scandalorum, collegis dissensionum, & Pontificiis insultandi occasionem praeberet. Hugo Grotius, vir antiquitatis peritissimus, (ut merito Remonstrantes in nupera sua Apologia illum laudant, pag. 210.) in eruditissima sua Defensione fidei catholicae de Satisfactione Christi, contra Socinum cap. 6. pag. 107. *Quamquam vero hactenus, inquit, ostendimus, Christi poena Deo satisfactum, negare tamen nolumus, vim satisfactionis esse etiam in ipsa Christi actione.* Pag. 45.) Et pag. 108. (nota contra errorem Roberti Rolloci lib. de Vocatione cap. 4. pag. 43. 44. aliorumque) *Sicuti opera temporaliter bona, valent ad temporalem impunitatem, ita Christi opus perfecte & spiritualiter bonum, ad liberationem a poena aeterna valuit. Quo illud spectat, Per obedientiam unius, iusti constituuntur multi, i. e. justificantur, habentur quasi infontes.* Rom. 5. 19. *Quod vero de satisfactione jam diximus, eam primo quidem poenae, deinde vero ipsi etiam actioni obsequio sue tribui, idem de placatione Dei, de redemptione nostra, & de expiatione intelligi debet.* Et Gerh. J. Vossius, vir doctissimus & in antiquitate versatissimus, in docta sua praefatione libro Grotii nunc laudato praefixa, non procul ab initio haec habet: *Beneficia ejus (Christi) partim in iis consistunt, quae vita & morte acquisivit nobis. Etrursus: Nam actiones & perpesiones Christi, minoris aestimet, necesse est, quisquis illum non quatenus est, agnoscit.* Extat epistola quaedam D. Parei

ad illustrem Comitem, &c. annexa Explic. cat. ech. edit. 1621. qva suam sententiam exponit de iustitia Christi activa & passiva, & in qvibus ab utraqve litigantium parte peccetur, deniqve qva ratione controversia haec conciliari possit. Sed multa in ea inveniuntur, ubi ipsemet haud leviter peccat. In qvibus, ut caetera mittam, praecipuum est illud, qvod *habitualement humanitatis Christi conformitatem cum lege, pro iustitia personae Christi*, more suo, habet, & non pro iustitia meriti Christi. Neque unqvam viris doctis satisfaciet ista ab eo proposita conciliationis ratio, cum manifesta veritatis injuria conjuncta.

Errant tamen, ut alios errores brevitatis studio non attingam, omnes illi Protestantes, qvi hanc novam & singularem sententiam impugnantes, affirmant, *peccatum originis nobis remitti propter sanctam Christi conceptionem, peccata omissionis propter sanctam Christi vitam, peccata denique commissionis propter sanctissimam illius passionem; aut obedientiam Christi activam & passivam, ratione meriti*, ita distinguunt, ut haec nobis liberationem a morte aeterna, illa vero vitam aeternam promeruerit; Christi enim iustitia, in iustitia & salute nobis promerenda, non ita est in partes vel frustra distrahenda vel discerpenda, qvum Christus integra sua obedientia habituali & actuali, vitae & mortis, (pag. 46.) non solum omnia nostra peccata, qvaecunqve illa sint, expiaret, & mala, in qvae per peccatum incide-

cideramus, abstulerit, sed & bona, quae amiseramus, immo illis longe praestantiora acquisiverit, ut plurima scripturae loca testatur: Matth. 20. 28. Joh. 1. 29. Tit. 2. 14. Gal. 3. 13. & 14. Heb. 2. 9. & 10. 1. Petr. 3. 18. Nec activa illius justitia a passiva, vel haec ab illa, ratione meriti, sic distinguenda est: neutra enim sine altera meritoria fuit; utraqve autem a personae Christi agentis & patientis infinita dignitate valorem ac pondus habuit. Sed paucis sic ostensa justitia illa Christi, quia justitiam & salutem nobis promeruit, quaeque nobis imputatur; in disquisitione coepta pergamus ad sequentia.

Quibusdam theologis in Concilio tridentino nimium superstitiosis, vel etiam contentiosis, vocabulum *imputationis* (justitiae Christi scilicet) ita invisum, aut saltem suspectum erat, sicut testatur historia illius Concilii lib. 2. & de Dom. a Soto ex illius scriptis constat, ut sublatum cuperent, quia scilicet Protestantibus adeo esset familiare, cum tamen nec in scriptura, nec in Patribus unquam usurpetur; & propter consecraria, quae Protestantes inde eliciunt. Certe nusquam in scriptura diserte legimus, *Christi justitiam nobis ad justitiam imputari*. Legimus quidem in scriptura, *fidem nobis imputari ad justitiam*; propter Christi justitiam Deum non imputare nobis peccata nostra; & *imputari nobis justitiam*, Rom. 4. 6, 11. nusquam vero scriptura expresse dicit, *Deum nobis imputare ad justitiam, Christi justitiam*. Sententia tamen ipsa recte intellecta, passim in

S. literis traditur; justitiam enim, h. e. obedientiam Christi nobis imputari, i. e. qvoad effectum vel fructum, scilicet remissionem peccatorum, justitiam inhaerentem, & acceptationem ad vitam aeternam, nobis communicari, attribui ac donari, toties reipsa in scriptura dicitur, qvoties expresse asseritur, Christi vel obedientia vel morte justitiam & salutem nobis comparatam, vel nos a peccatis redemptos ac Deo reconciliatos: vel qvoties docetur, *Christum a Deo factum esse nobis justitiam*, 1. Cor. 1.30. *pro nobis factum esse peccatum, ut nos in ipso efficeremur Dei justitia*, 2. Cor. 5. 21. *ejus justitia & obedientia nos coram Deo justos constitui*, Rom. 5. 19. Similiter in Patribus, communicationis, participationis, donationis, diffusionis vocabula saepe leguntur, ut constat, & confitentur illi ipsi, qvibus *imputationis* vox maxime displicet; cum tamen hac voce nil aliud praecise, qvam illis aliis significetur. (Pag. 47.) Qvot circa cum de re ipsa satis constet, frustra de verbis litigatur, Qvin immo & *imputationis* vox in Bernardo legitur epist. 190. ad Innocent. papam: *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt, ut videlicet satisfactio unius omnibus imputetur; sicut omnium peccata unus ille portavit.* Lege, qvaeso, diligenter totam illam epistolam, & Serm. ad milites templi cap. 11. ubi dicit: *Mors in Christi morte fugatur, & Christi nobis justitia imputatur.* Hoc idem concedunt plurimi Romanenses, A. Vega de Justif. lib. 15. cap. 2. Bellarm. (qvi etiam confitetur, recte dici, Christi justitiam & me-

& r
ac
fed
just
10.
Ta
in p
ple
pa
Be
da
Se
to
str
leg
asc
de
pa

per
can
ra
mu
ce
tui
isti
lat
tio
ma
siv
qv

& merita nobis imputari, cum nobis donentur ac applicentur, ac si nos ipsi Deo satisfecissemus; sed non ita, ut per Christi justitiam formaliter iusti nominemur & simus) de Justif. l. 2. c. 7. 10. 11. Suarez de Gratia lib. 7. cap. 7. n. 29. Tapperus art. 8. de Justif. pag. 25. 26. 27. Vasquez in primam 2. tom. 2. disp. 202. cap. 6. n. 45. Staplet. de Justif. lib. 7. cap. 9. Costerus in Enchirid. pag. 292. aliique complures. Et multis ante Bernardum seculis, Athanasius adversus eos, qui damno afficiunt genus nostrum eo, quod negant, Servatorem ex natura nostra summis primitias, tom. 2. edit. Commelin. pag. 270. affirmat, nostrum esse, credere sacris scripturis, & impletionem legis a primitiis (i. e. Christo) factam, toti massae ascribere seu imputare: nam in Graeco est λογίζεσθαι, verbum, quod Apostolus ad Rom. 4. usurpat.

Christi justitiam seu obedientiam, quatenus per fidem nobis applicatur & imputatur, esse causam justificationis nostrae formalem, qua coram Deo iusti sumus & pronunciamur, dicunt multi Protestantes, formae voce non proprie accepta pro causa interna, quae subiectum constituit & denominat, vel informante, (omnis enim istiusmodi forma intrinseca & inhaerens est) sed late & improprie, pro qualibet causa, quae definitionem rei constituit, & dat esse rei, cuius est forma, quaque remota, res amplius non consistit; sive illa inhaereat, sive assistat, sive quomocunque per relationem subiecto applicetur aut uniat.

tur.

tur. Hanc sententiam Romanenses hodie erroris stulti immo impii damnant, & justitiam imputatam vocant *putatitiam, fictitiam, imaginariam & fantasticam, spectrum cerebri lutherani, amentissimam insaniam*, & quid non? (Pag. 48.) Immo Patres tridentini eo usque processerunt, ut sic sentientes anathemate percutere haud sint veriti, sess. 6. can. 10. *Si quis dixerit, homines sine Christi justitia, per quam nobis meruit, justificari, aut per eam ipsam formaliter justos esse, anathema sit.* Vbi i. quam inique & odiose copulantur, & pariter anathemate damnantur, qui dicunt, nos *sine Christi justitia* justificari, & qui *per eam ipsam* formaliter nos justos esse affirmant! 2. Quam otiose (ne quid gravius dicam) & praeter omnium veterum Conciliorum morem, terminus *formaliter* non e sacris literis, nec ex Patrum scriptis, sed ex solis scholarum distinctionibus petitus, quique etiam diversimode accipi potest, conciliari canoni inseritur, & qui formalitatem hanc asserit, anathemati subjiatur! Certe nec ii Protestantes, qui per ipsam Christi justitiam imputatam, & fide viva apprehensam, nos formaliter justificari dicunt, voce *formae*, ut dictum, latius accepta, inhaerentem justitiam negant, aut nos formaliter ea, voce *formae* proprie accepta, justos denominari ac esse asserunt, sed hoc est, quod contendunt, nos non per inhaerentem justitiam, propter suam imperfectionem, coram divino tribunali justificari, sed tantum per perfectissimam Christi obedientiam. Qua de re infra videbimus.

mus. Vnde quidam etiam rigidiores Protestante, attendentes propriam vocis *formae* acceptio- nem, negant, nos per imputationem justitiae Christi formaliter justificari, sed imputative seu relative tantum, licet vere & realiter. Pareus de Justif. contra Bellarm. lib. 2. cap. 7. pag. 469. *Nos, imputari nobis Christi justitiam, ut per eam formaliter justii nominemur & simus, neque diximus unquam, neque sentimus, ut aliquoties jam ostendimus: Id enim non minus sane cum recta ratione pugnaret, quam si reus in judicio absolutus diceret, se clementia judicis, donantis sibi vitam, formaliter justum esse.* Job. Prideaux, theologus oxoniensis, in suis Lectionibus theologicis nuper emisit, lect. 5. de Justif. pag. 163. ad verba Bellarm. lib. 2. de Justif. cap. 7. sect. *Quarto Refellitur. Si justitiam seu merita Christi solum vellent* (Protestantes) *nobis imputari, &c.* respondens, ita inquit: *At quis unquam e nostris, nos per justitiam Christi imputatam formaliter justificari, asseruit?* (Immo quam plurimi Protestantes, ut neminem latet. Quin ille ipsemet, licet heic sui oblitus, paulo ante, hac eadem lectione, pag. 156. diserte asseruit, Pag. 49.) *formam justificationis nostrae, esse tam activae, quam passivae obedientiae Christi imputationem.* Sed hoc est, quod dixi; aequivocatione vocis *formae* luditur.) *Annon formam quamlibet inhaerentem, qua formaliter justii denominemur, semper explosimus?* Sic ille. Sibrandus contra Vorstii errores, pag. 604. 605. &c. Chamierus de Justif. lib. 21. cap. 20. n. 21.

Ean.

Eandem prope sententiam cum hisce Protestantibus, quidam etiam Romanenses ante Concilium tridentinum secuti sunt, testibus Romanensibus ipsis, Bellarm. de Justif. lib. 2. cap. 1. Staplet. de Justif. l. 7. c. 9. & imprimis A. Vega de Justif. lib. 7. cap. 21. aliisque. Alb. Pighius, strenuus aliqui & peracris Protestantium adversarius, Controvers. 2. de Fide & justif. (cujus verba omnia in sententiam non libet hic adscribere, nam hac in re multus est) postquam ibi fufe ostendit, neminem mortalium esse, qui non etiam in justitiae convincatur, quamvis justissimus sit inter homines, subdit, *divinam misericordiam nobis succurrisse per Christum: in quo justificamur coram Deo, non in nobis, non nostra, sed illius justitia; quae nobis cum illo jam communicantibus, & ei infertis, conglutinat, & unitis, imputatur. Propriae justitiae inopes, extra nos, in illo docemur justitiam quaerere.* Et paulo post: *In Christi autem obedientia quod nostra collocatur justitia, inde est, quod nobis illi incorporatis, ac si nostra esset, accepta ea fertur, ita ut ea ipsa etiam nos justii habeamur.* Atque hanc sententiam Pighius multis scripturae testimoniis, quae a Protestantibus communiter adducuntur, confirmat, eandemque illustrat exemplo haud ineleganti benedictionis Jacobi patriarchae, quo Protestantes multum delectantur. Concludit denique in hunc modum: *Disimulare non possumus, hanc (scilicet de justificatione) vel primam doctrinae christianae partem obscuratam, magis quam illustratam scholasticis, spinosis plerumque, quae-*
stioni.